

Zákon č. 148/2023 Sb., o jednotném environmentálním stanovisku, a jeho dopady na vodárenskou praxi

Zdeněk Horáček

Konference PODZEMNÍ VODY VE VODÁRENSKÉ PRAXI 2024 24.-25.4.2024

24.4.2023, Hotel STUDÁNKA

Nový stavební zákon

Právní úprava a základní změny

- Zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon, účinný od 1.1.2024
  - Od 1.1.2024 do 30.6.2024 přechodné období: „NSZ“ se použije pouze na vyhrazené stavby a stavby s nimi související, do 30.6.2024 se na povolování VD použije stávající legislativa, faktická účinnost od 1.7.2024
  - Zákon č. 148/2023 Sb., o jednotném environmentálním stanovisku (v období 1.1. do 30.6.2024 se zákon o JES použije pouze pro záměr, který je vyhrazenou stavbou s ní související a stavbou tvořící s ní soubor staveb)
  - Novely vodního zákona a zákona o vodovodech a kanalizacích
- **Základní změny novým stavebním zákonem**
  - Jednofázové řízení o povolení záměru
  - Digitalizace prostřednictvím Portálu stavebníka (web. rozhraní, „v přípravě“)
  - Zrušení kompetencí vodoprávních úřadů v oblasti vodních děl
  - Pevné lhůty v postupech vůči stavebníkovi (rozhodující úplná žádost)

Úkony před zahájením řízení

Předběžná informace [§ 174 NSZ]

- Stavební úřad poskytne tomu, kdo požádá, v rámci své působnosti **do 30 dnů** od požádání předběžnou informaci
  - a) o podmínkách využívání území a změn jeho využití, zejména na základě územně plánovacích podkladů a územně plánovací dokumentace,
  - b) o nezbytnosti povolení záměru a jeho kolaudace,
  - c) o tom, podle jakých hledisek bude posuzovat žádost o vydání rozhodnutí o povolení záměru a za jakých předpokladů lze žádosti vyhovět,
  - d) o dotčených orgánech ve vztahu k záměru.
- Dotčený orgán poskytne tomu, kdo požádá, v rámci své působnosti **do 30 dnů** od požádání předběžnou informaci
  - a) o nezbytnosti vyjádření nebo závazného stanoviska dotčeného orgánu,
  - b) o tom, podle jakých hledisek bude posuzovat žádost o vydání vyjádření nebo závazného stanoviska a za jakých předpokladů lze žádosti vyhovět.
- Ten, kdo o předběžnou informaci žádá, kromě obecných náležitostí podle správního řádu uvede konkrétní požadavky na předběžnou informaci a konkrétní údaje o záměru, zejména jeho umístění, účel a technické provedení záměru
- Platí i pro JES [§ 9 zákona o JES]

Řízení o povolení záměru vodního díla

Koordinované závazné stanovisko [§ 176 NSZ]

- Je-li dotčeným orgánem tentýž orgán veřejné správy, vydá namísto jednotlivých závazných stanovisek koordinované závazné stanovisko
- Ustanovení správního řádu o společném řízení a ustanovení o řešení rozporů se použijí přiměřeně
- Koordinované závazné stanovisko zahrnuje požadavky na ochranu všech dotčených veřejných zájmů, které orgán veřejné správy hájí podle jiných právních předpisů
- **Koordinované závazné stanovisko nezahrnuje**
  - a) závazné stanovisko EIA a
  - b) JES, vydává-li se současně jako závazné stanovisko EIA
- V závěru koordinovaného závazného stanoviska orgán veřejné správy souhrnně uvede, zda je záměr z hlediska všech jím chráněných veřejných zájmů přípustný
- Dotčený orgán je povinen dbát, aby byly podmínky ve vzájemném souladu
- Koordinované závazné stanovisko je platné 5 let ode dne jeho vydání
- Zahrnuje-li koordinované závazné stanovisko JES, použijí se pro koordinované závazné stanovisko ustanovení o platnosti JES obdobně

Řízení o povolení záměru vodního díla

Lhůty pro vydání závazného stanoviska [§ 177 a § 178]

- Nemá-li žádost stanovené náležitosti nebo trpí-li jinými vadami, vyzve dotčený orgán žadatele k jejich odstranění nejpozději do 10 dnů od jejího podání
- Po dobu odstraňování vad žádosti lhůta pro vydání závazného stanoviska neběží; ode dne odstranění vad žádosti počne běžet nová lhůta
- Dotčený orgán vydá **do 30 dnů** ode dne doručení žádosti závazné stanovisko k záměru z hlediska jím chráněných veřejných zájmů [lhůtu může dotčený orgán **prodloužit až o 30 dnů**, jestliže je zapotřebí nařídit ohledání na místě nebo jde-li o zvlášť složitý případ]
- Lhůtu může dotčený orgán prodloužit také z důvodu, pro který lze prodloužit lhůtu pro vydání JES, jde-li o koordinované závazné stanovisko, které zahrnuje JES. O prodloužení lhůty vydá dotčený orgán usnesení, které se pouze poznamená do spisu.
- **Fikce vydání:** Nevydá-li dotčený orgán vyjádření nebo závazné stanovisko ve lhůtě pro jeho vydání, považuje se za souhlasné a bez podmínek
- **Fikce se neuplatní na:**
  - Závazné stanovisko EIA (včetně JES s EIA),
  - Správní úkony podle zákona o ochraně přírody a krajiny (ptáci, EVL, ptačí oblasti, výjimky ze zvláště chráněných rostlin a živočichů, ZCHÚ apod.)

Jednotné environmentální stanovisko

Základní vymezení [§ 2 a § 19]

- Zákon č. 148/2023 Sb., o jednotném environmentálním stanovisku
- **JES** je závazné stanovisko k vlivům na životní prostředí u záměru, které se vydává namísto správních úkonů stanovených jinými právními předpisy v oblasti ochrany životního prostředí
- Příslušný orgán vykonává při vydávání JES působnosti správních orgánů příslušných podle jiných právních předpisů, které se vztahují ke správním úkonům, namísto nichž se vydává JES; je-li takovým správním úkonem rozhodnutí, je toto rozhodnutí součástí výrokové části rozhodnutí v následném řízení
- MP MŽP k JES [OL-metodicky-pokyn-JES-20230930.pdf.pdf \(mzp.cz\)](#)
- Do JES nejsou integrovány správní úkony vydávané orgány ochrany přírody ve ZCHÚ, EVL a PO, vydává se společné rozhodnutí podle ZOPK – viz MP MŽP [OK-Vestnik leden priloha1 20240131.pdf \(mzp.cz\)](#)
- Neobsahuje-li žádost všechny náležitosti nebo trpí-li jinými vadami, vyzve příslušný orgán k vydání JES žadatele bez zbytečného odkladu, nejdéle do 10 pracovních dnů ode dne podání žádosti, k odstranění vad žádosti; přitom postupuje tak, aby mohly být všechny vady odstraněny najednou, je-li to možné (součástí žádosti je dokumentace pro povolení záměru)

Jednotné environmentální stanovisko

Žádost [§ 3]

- Žádost o vydání JES musí obsahovat obecné náležitosti stanovené správním řádem a zároveň **všechny náležitosti stanovené jinými právními předpisy pro vydání jednotlivých správních úkonů, namísto nichž se vydává JES**
  - Je-li podle více právních předpisů vyžadován shodný údaj, postačí, uvede-li jej žadatel v žádosti pouze jednou
- Součástí žádosti je dokumentace pro povolení záměru
- Neobsahuje-li žádost všechny náležitosti nebo trpí-li jinými vadami, vyzve příslušný orgán k vydání JES žadatele bez zbytečného odkladu, **nejdéle do 10 pracovních dnů** ode dne podání žádosti, k odstranění vad žádosti; přitom postupuje tak, aby mohly být všechny vady odstraněny najednou, je-li to možné
- Za tímto účelem příslušný orgán poskytne žadateli přiměřenou lhůtu a poučí jej o následcích neodstranění vad žádosti
- Neodstraní-li žadatel ve stanovené lhůtě vady žádosti, které brání vydání jednotného environmentálního stanoviska, sdělí mu příslušný orgán písemně, že JES nemůže být vydáno

Jednotné environmentální stanovisko

Lhůty [§ 5], platnost JES [§ 7] a přestupky [§ 17]

- Příslušný orgán je povinen vydat JES **bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 60 dnů ode dne podání úplné žádosti**
- Je-li příslušným orgánem obecní úřad obce s rozšířenou působností, je povinen vydat JES nejpozději ve lhůtě pro vydání koordinovaného závazného stanoviska podle stavebního zákona
- Lhůtu pro vydání JES může příslušný orgán usnesením prodloužit nejvýše o 30 dní, je-li s ohledem na okolnosti záměru nezbytné obstarat další podklady, provést ohledání na místě nebo jedná-li se o zvláště složitý případ
  - Toto usnesení příslušný orgán pouze poznamená do spisu a o prodloužení lhůty vyrozumí žadatele
- Doručením výzvy k odstranění vad žádosti se běh lhůty přerušuje
  - Lhůta pro vydání JES běží znovu ode dne doručení úplné žádosti příslušnému orgánu
- **Platí fikce vydání (v případě nevydání ve lhůtě)**
- Platnost JES je 5 let ode dne jeho vydání (leze prodloužit i opakovaně)
- Přestupku se dopustí ten, kdo nesplní některou z podmínek stanovených na základě JES rozhodnutím v následném řízení (do 1 mil. FO/10 mil. Kč PO/PFO)

Jednotné environmentální stanovisko

Změna okolností rozhodných pro vydání JES [§ 8]

- Dojde-li v době platnosti JES ke změně okolností, které byly předmětem vyhodnocení vlivů záměru příslušným orgánem, může žadatel požádat příslušný orgán o změnu JES
  - Součástí žádosti je přehled změn s uvedením jejich podrobného popisu
- Příslušný orgán změny okolností vyhodnotí a v případě potřeby si k nim vyžádá vyjádření správního orgánu příslušného podle jiného právního předpisu
- Shledá-li příslušný orgán, že je změna JES z hlediska vlivů na všechny dotčené složky životního prostředí přípustná, vydá změnu JES, v níž zohlední změnu okolností a její vlivy na životní prostředí a odůvodní změnu JES
  - Současně s ohledem na povahu změn stanoví, zda je JES platné 5 let ode dne vydání JES nebo ode dne vydání jeho změny
- Neshledá-li příslušný orgán změnu JES přípustnou, písemně sdělí žadateli, že změna JES není možná

Jednotné environmentální stanovisko

Náležitosti JES dle VZ – [§ 17 odst. 7 a § 104 odst. 4 VZ]

- § 17 odst. 7 VZ: Jedná-li se o záměr vyžadující JES, souhlas se nevydává
- § 104 odst. 4 VZ: Jedná-li se o záměr vyžadující JES, závazné stanovisko se nevydává
- Dojde-li orgán příslušný k vydání JES k závěru, že provedení záměru může vést ke zhoršení stavu nebo ekologického potenciálu útvaru povrchové vody nebo ke zhoršení stavu útvaru podzemní vody nebo znemožnění dosažení dobrého stavu nebo dobrého ekologického potenciálu útvaru povrchové vody nebo dobrého stavu útvaru podzemní vody, upozorní žadatele před vydáním JES, že bez výjimky podle § 23a odst. 8 nelze vydat souhlasné JES
- **Změna § 104 odst. 3 VZ po novele NSZ(!):** *Ve správních řízeních vedených podle zákona o ochraně přírody a krajiny^{14a)}, horního zákona^{1a)} a zákona o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě^{7b)} a dále při postupu podle stavebního zákona⁴⁾ při umístování, povolování, užívání a odstraňování staveb lze vydat rozhodnutí nebo učinit jiný úkon jen na základě závazného stanoviska vodoprávního úřadu, pokud mohou být dotčeny zájmy podle tohoto zákona.[...]*
- 104 odst. 3 se v případě NSZ neuplatní

Jednotné environmentální stanovisko

Výkon státní správy [§ 11]

- Státní správu v oblasti vydávání jednotného environmentálního stanoviska vykonávají
  - a) Ministerstvo životního prostředí,
  - b) Ministerstvo zemědělství,
  - c) krajské úřady,
  - d) obecní úřady obcí s rozšířenou působností a
  - e) újezdní úřady.

Jednotné environmentální stanovisko

Výkon státní správy – MŽP a MZe [§ 12 a § 13]

MŽP

- je ústředním správním úřadem pro oblast vydávání JES
- vydává JES, je-li příslušné k posouzení záměru podle zákona o EIA, včetně JES k záměru, u něhož bylo posouzení vlivů podle zákona o EIA provedeno před podáním žádosti o vydání JES

MZe

- Směřuje-li odvolání proti JES vydanému krajským úřadem podle § 14 odst. 1 písm. a) nebo MŽP podle § 12 písm. b) v části, v níž podle jiného právního předpisu vykonává působnost ústředního správního úřadu MZe, MŽP potvrdí nebo změní JES se souhlasem MZe
- V případě JES vydaného krajským úřadem podle § 14 odst. 1 písm. a) nebo MŽP podle § 12 písm. b) v části, v níž podle jiného právního předpisu vykonává působnost ústředního správního úřadu MZe, MŽP vydá sdělení o nezahájení přezkumného řízení, zastaví přezkumné řízení nebo v přezkumném řízení změní nebo zruší toto JES se souhlasem MZe

Jednotné environmentální stanovisko

Výkon státní správy – krajské úřady [§ 14] I)

Krajský úřad vydává JES [§ 14 odst. 1 písm. a)], není-li k jeho vydání příslušné MŽP

- Je-li jeho předmětem záměr podléhající posouzení podle zákona o EIA, včetně záměrů, u nichž bylo posouzení vlivů podle zákona o EIA provedeno před podáním žádosti o vydání JES
- Vyžaduje-li záměr výjimku ze zákazů u zvláště chráněných rostlin nebo živočichů podle zákona o ochraně přírody a krajiny,
- Je-li záměrem dotčen ZPF podle zákona o ochraně ZPF o výměře pozemku větší než 1 ha,
- Jsou-li záměrem dotčeny pozemky určené k plnění funkcí lesa podle lesního zákona o výměře větší nebo rovné 1 ha,
- Jsou-li záměrem dotčeny hraniční vody podle vodního zákona⁴⁾,
- Je-li součástí záměru stacionární zdroj uvedený v příloze č. 2 k zákonu o ochraně ovzduší nebo pozemní komunikace kategorie dálnice nebo silnice I. třídy v zastavěném území obce nebo parkoviště s kapacitou nad 500 parkovacích stání, nebo
- Součástí záměru nový objekt nebo nová stavba umístěné v dosahu havarijních projevů podle zákona o prevenci závažných havárií,

Jednotné environmentální stanovisko

Výkon státní správy – krajské úřady [§ 14] II) a ORP [§ 15]

- Jsou-li záměrem dotčeny hraniční vody podle vodního zákona, vydá krajský úřad jednotné environmentální stanovisko po projednání s MŽP a Ministerstvem zemědělství
- JES mající vliv na průběh nebo vyznačení státní hranice vydá krajský úřad po projednání s MŽP, Ministerstvem zemědělství a Ministerstvem vnitra
- JES, jedná-li se o záměr týkající se přírodních minerálních vod nebo přírodních léčivých zdrojů v blízkosti státních hranic podle lázeňského zákona, vydá krajský úřad po projednání s MŽP, Ministerstvem zemědělství a Ministerstvem zdravotnictví
- Po dobu projednávání záměru týkajícího se hraničních vod podle vodního zákona ve zvláštních orgánech zřízených podle mezinárodních smluv, které jsou součástí právního řádu, lhůty pro vydání JES neběží

Obecní úřad obce s rozšířenou působností [§ 15]

- Vydává JES, není-li k jeho vydání příslušné MŽP nebo krajský úřad

Jednotné environmentální stanovisko

Přechodná ustanovení [§ 19]

- U žádosti o vydání správního úkonu, namísto nějž se vydává JES, podané přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se postupuje podle dosavadních právních předpisů
- Vydání správního úkonu nebrání tomu, aby bylo namísto zbývajících správních úkonů vydáno JES, bude-li o jeho vydání příslušný orgán po nabytí účinnosti tohoto zákona požádán
- Správní úkony, namísto nichž se vydává JES, není možné vydat podle dosavadních právních předpisů, nebyla-li žádost alespoň o jeden z nich podána přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona
- V případě záměru posuzovaného podle zákona EIA příslušný orgán vydá JES, byl-li proces posouzení zahájen po nabytí účinnosti tohoto zákona
- V řízeních o opravných prostředcích, jakož i při dalších postupech souvisejících s přezkumem správnosti a zákonnosti nebo změnou správních úkonů, namísto nichž se vydává JES, vydaných podle dosavadních právních předpisů přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se postupuje podle dosavadních právních předpisů

Děkuji za pozornost!

Kontakt:

JUDr. Zdeněk Horáček, Ph.D.

Advokát

Tel: +420 725 001 424

E-mail: zdenek@zdenekhoracek.cz